

Historien om en kæmpe succes

Af: Andreas Grosbøll, folketingskandidat for SF Bornholm

Egentlig er det ikke til at få armene ned: Bornholm er kulturelt og kulturhistorisk et helt unikt sted i Danmark. Ja; i verden. Man kan dårligt sætte en spade i jorden for at grave ud til en terrasse, uden at der vælter om med Danefæ fra allehånde historiske perioder, og når sommeren mangedobler vores indbyggertal her på øen, strømmer gæsterne til vores museer for at lære om Danmarks fortid og kigge i vores kunstgemmer. Bornholms geografi og historie har en helt særlig betydning og rolle, hvilket øens museer i over 100 år har stået for at udforske og formidle.

Vores to statsanerkendte museer, Bornholms Museum og Bornholms Kunstmuseum, drives af landets ubetinget største museumsforening: Bornholms Museumsforening, der tæller lige omkring 5.000 mennesker. Før landet blev lukket af Corona, havde Bornholms Museum årligt mere end 85.000 besøgende og Bornholms Kunstmuseum godt 35.000. Skal vi så ikke bare være glade? Det skal vi helt bestemt! Men der er en lille sten, der alligevel gnaver yderst i skoens spids.

Bornholm er landets rigeste arkæologiske område. Kulturerne omkring Østersøen har alle sat sig betydelige historiske spor på øen, og alle perioder er repræsenteret i arkæologiske fund af allerhøjeste kvalitet. Forholdsmæssigt er Bornholm stærkt overrepræsenteret i antal af fundne Danefæ. Forekomsten af arkæologiske fund betyder, at museets arkæologer meget tit må rykke ud og registrere fund, og når der er tale om en egentlig byggesag, skal de også lave en såkaldt forundersøgelse. Det kræver flere ressourcer, end museet rent faktisk har til rådighed.

I efteråret 2020 annoncerede Slots- og Kulturstyrelsen nemlig en skærpelse af forskningskravene til de arkæologiske museer. Her blev der fastsat et krav om 21 såkaldte BFI-points (Den Bibliometriske Forskningsindikator) pr. fjerde år – hvert point kræver estimeret tre-fire måneders arbejde. Dette uanset museets størrelse eller antallet af bygherrebetalte udgravninger. Alene dette krav vil skønsomt svare til et ekstra årsværk på Bornholms Museum. Hvor museet før var i en presset situation, er man nu i en reel uholdbar ressourcemæssig situation.

Så på trods af store besøgstal - herunder lejrskoler fra hele landet - en rig arkæologi og store samlinger, så har Bornholms to statsanerkendte museer en svag driftsøkonomi, fordi de alene modtaget minimumstilskuddet fra staten. Samtidig betyder Bornholms beliggenhed, at det er umuligt at udnytte samdriftsfordele omkring arkæologiske opgaver og magasiner med nabomuseer, sådan som man kan i det øvrige land.

Bornholms Museum er derfor nødt til at have et betydeligt og dyrt beredskab, når man nu reelt ikke har mulighed for at deles om medarbejdere, GPS-udstyr, mandskabsvogne og magasiner. Ellers kommer dem, der står med et byggeprojekt, til at vente alt for længe på at kunne komme i gang.

Vi har på Bornholm akut behov for flere grundmidler til sikring af vores rige kulturarv. Det er derfor afgørende, at der snarest muligt bliver taget hul på den planlagte reform af tilskudsstrukturen indenfor museumsvesenet, så der bliver taget højde for andre faktorer, end hvad tilfældet er nu. I 2018 fremlagde to arbejdsgrupper bud på en reform af systemet. Begge modeller placerede Bornholms Museum i en kategori, der burde få tilført væsentligt flere ressourcer i fremtiden.

Uanset model peger uvildige eksperter altså på, at der skal tilføres Bornholms Museum penge, så der kan ske en permanent sikring af et af landets mest betydende historiske og arkæologiske samlinger. Det er

nødvendigt, at museet kan disponere langsigtet og museet bliver i stand til at leve op til de nævnte krav til de arkæologiske museer.

Bornholm er noget helt særligt, også på det her punkt. Det, som Bornholm kulturhistorisk repræsenterer, fortjener simpelthen bedre vilkår!